

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL SKAITYMO SKATINIMO 2019–2024 METŲ PROGRAMOS IR SKAITYMO
SKATINIMO PROGRAMOS 2019–2021 METŲ VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO**

2018 m. spalio 19 d. Nr. IV-746/V-834
Vilnius

Įgyvendindamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgyvendinimo plano patvirtinimo“ II prioriteto „Švietimo, kultūros ir mokslo paslaugų kokybės bei efektyvumo didinimas“ 2.1. krypties „Darnios ir kūrybingos asmenybės ugdymas kultūros, meno ir švietimo priemonėmis, kuriant darnią pilietinę visuomenę ir veiksmingą darbo rinką“ 2.1.4 darbo „Kultūros ir meno paslaugų įvairovei skirtos aplinkos ir būtinų sąlygų užtikrinimas, siekiant įdiegti sociokultūrinės naujoves, įsitraukti į tautinės tapatybės formavimą ir tarpkultūrinio dialogo plėtojimą“ 1 veiksmą „Ugdymo kultūra ir menu priemonių formaliojo ir neformaliojo švietimo institucijose, įtraukiant kultūros įstaigas, nevyriausybinės organizacijas ir aukštąsias mokyklas, sukūrimas ir įgyvendinimas“:

1. T v i r t i n a m e pridedamus:

1.1. Skaitymo skatinimo 2019–2024 metų programą;

1.2. Skaitymo skatinimo programos 2019–2021 metų veiksmų planą.

2. R e k o m e n d u o j a m e savivaldybių viešosioms bibliotekoms, Lietuvos leidėjų asociacijai, Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyriui dalyvauti vykdant Skaitymo skatinimo programos 2019–2021 metų veiksmų planą.

Kultūros ministrė

Liana Ruokytė-Jonsson

Švietimo ir mokslo ministrė

Jurgita Petrauskienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir
Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro
2018 m. spalio 19 įsakymu Nr. ĮV-746/V-834

SKAITYMO SKATINIMO 2019–2024 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Skaitymo skatinimo 2019–2024 metų programos (toliau – programa) paskirtis – formuoti ir įgyvendinti nacionalinę skaitymo skatinimo politiką, siekiant skatinti įvairaus amžiaus ir skirtingų socialinių grupių gyventojų motyvaciją skaityti, stiprinti institucinį bendradarbiavimą, užtikrinti skaitymą skatinančios aplinkos kūrimą, palaikymą, tobulinimą ir prieinamumo didinimą.

2. Programos įgyvendinimo laikotarpis – 2019–2024 metai.

3. Programos vykdytojos – Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.

4. Programa siekiama tęsti 2006–2011 m. vykdytos Skaitymo skatinimo programos, kurią 84 proc. jos dalyvių vertino teigiamai, veiklas. Absoliuti dauguma (97 proc.) programoje dalyvavusių apklaustųjų buvo patenkinti savo institucijos vykdytų projektų sėkme, pagrindinį dėmesį skiriant šios programos vertinimo tyrime iškeltiems uždaviniams – skaitymo skatinimo priemonių didesnis prieinamumas vyresnio amžiaus ir neįgaliems asmenims, įvairesnės ir daugiau veiklų vaikams bei paaugliams, bibliotekų fondų plėtimui¹.

5. Įgyvendinant programos tikslą ir uždavinius bus prisidedama prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. IX-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“ nuostatų, Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“, Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ II prioriteto *Švietimo, kultūros ir mokslo paslaugų kokybės bei efektyvumo didinimas* veiksmų.

6. Programoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Skaitymas** vartojama kaip bendrojo raštingumo pagrindas, integrali mokymosi visą gyvenimą dalis ir esminė priemonė formuoti kūrybingai, intelektualiai, kritiškai mąstančiais, moraliai atsakingai ir atvirai asmenybei.

6.2. **Skaitymo skatinimas** – kompleksinė priemonių ir veiksmų visuma, kurios įgyvendinimas įtraukia į skaitymo procesą neskaitančiuosius, paskatina daugiau skaityti jau skaitančius ir kurios padeda įvairesnei ir didesnės meninės vertės literatūrai tapti prieinamesne visų amžiaus grupių, socialinių statusų ir tautinės priklausomybės piliečiams.

¹ Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis: galutinė tyrimo ataskaita, 2017. Prieiga internetu: <<https://lrkm.lrv.lt/lt/teisine-informacija/tyrimai-ir-analizes/atlikti-tyrimai-analizes-galimybiu-studijos>>.

II SKYRIUS SITUACIJOS ANALIZĖ

7. Per 2014–2017 m. laikotarpį išaugo šalies gyventojų, leidžiančių laisvalaikį internete, dalis. Knygų skaitymui iš visų laisvalaikio veiklų (televizijos žiūrėjimas, radijo klausymas, naudojimasis internetu) jie skiria mažiausiai laiko – net 43 proc. suaugusiųjų per savaitę neskiria laiko skaitymui (tuo tarpu televizijos nežiūri tik 5 proc.)².

8. 2006–2011 m. buvo sėkmingai įgyvendinta Skaitymo skatinimo programa, kurią 84 proc. tyrimo³ dalyvių įvertino labai teigiamai. Prasidėjus ekonominei krizei šios programos tęstinumas nebuvo užtikrintas: pavienės skaitymo skatinimo veiklos buvo tęsiamos, tačiau dėl sumažinto ir nesisteminio finansavimo jos buvo įgyvendinamos mažesne apimtimi. Įvertinus šalies ketvirtokų pagerėjusius skaitymo rezultatus⁴ ir padidėjusį knygų, spaudos ir viešųjų bibliotekų paslaugų bei produktų kokybės vertinimą⁵ darytina prielaida dėl galimo ilgalaikio 2006–2011 m. programos poveikio gyventojų skaitymo įgūdžiams.

9. Įvairūs vaikų raidos tyrimai patvirtina, kad reguliarus skaitymas stimuliuoja mažų vaikų smegenų vystymąsi, stiprina tėvų ir vaiko ryšį, be to, ugdo kalbą ir socialinius bei emocinius įgūdžius.⁶ Neurologiniai tyrimai atskleidė, kad skaitymas ir panašios veiklos sumažina protinę negalią turinčių pacientų kognityvinių sutrikimų normą⁷, gerina smegenų veiklą, mažina stresą ir nežinomybės baimę.⁸ Skaitymas savo malonumui padeda ugdyti empatiją, gerina savęs ir kitų supratimą, tarpusavio santykius, bendruomeniškumą, socialinę įtrauktį, gali sumažinti depresijos simptomus ir pagerinti savijautą.⁹

10. 2017 m. atlikto tyrimo rezultatai rodo, kad spausdintą knygą laisvalaikiu dažniau skaito moterys, jaunesni gyventojai (15–19 m.), turintieji aukštąjį išsilavinimą, „baltosios apykaklės“, moksleiviai ir studentai, dirbantys/studijuojantys kultūros srityje, disponuojantys aukštomis pajamomis (virš 580 eurų vienam šeimos nariui), didmiesčių gyventojai¹⁰.

11. Lietuvoje didžiausias finansavimas viešosioms bibliotekoms dokumentams įsigyti buvo skirtas 2008 m. (2519 tūkst. Eur), kuris 2010 m. sumažintas beveik 4 kartus (649 tūkst. Eur). 2018

² Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis: galutinė tyrimo ataskaita, 2017. Prieiga internetu: <<https://lrkm.lrv.lt/lt/teisine-informacija/tyrimai-ir-analizes/atlikti-tyrimai-analizes-galimybiu-studijos>>.

³ Skaitymo skatinimo programos 2016-2011 m. vertinimo tyrimas. Prieiga internetu:

<<http://www.skaitymometai.lt/index.php?-1075067152>>.

⁴ Dukynaitė R., Skripkienė R. (2017). Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas PIRLS 2016: rezultatų pristatymas. Prieiga internetu: <http://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/1708_2758b9a5f6a80d015bc6e4c6afa2e230.pdf>.

Skripkienė R., Valavičienė N., Stundža M., Dukynaitė R. (2017). Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas PIRLS 2016. Ataskaita, 4 kl. Prieiga internetu:

<http://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/1708_a1cb042adcac9cd9caa165e3c3896206.pdf>.

⁵ Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis: galutinė tyrimo ataskaita, 2017. Prieiga internetu: <<https://lrkm.lrv.lt/lt/teisine-informacija/tyrimai-ir-analizes/atlikti-tyrimai-analizes-galimybiu-studijos>>.

⁶ Baliutavičiūtė, E. Skaitymo įgūdžių tyrimai: skaitytoją ugdyti verta nuo pat vaikystės. Esu laimingas, nes skaitau. – Vilnius: VšĮ „Laikas skaityti“, 2015, p. 7-9; Reading with children starting in infancy gives lasting literacy boost, Prieiga internetu: <<http://www.aappublications.org/news/2017/05/04/PASLiteracy050417>>.

⁷ Robert S. Wilson, Patricia A. Boyle, Lei Yu, Lisa L. Barnes, Julie A. Schneider and David A. Bennett, Life-span cognitive activity, neuropathologic burden, and cognitive aging, *Neurology*, Jul 2013. Prieiga internetu: <<http://n.neurology.org/content/early/2013/07/03/WNL.0b013e31829c5e8a>>.

⁸ More Scientific Evidence That Reading Is Good for You, *The Atlantic*, 2013-07-08. Prieiga internetu: <<https://www.theatlantic.com/national/archive/2013/07/more-evidence-reading-good-you/313575>>.

⁹ Literature Review: The impact of reading for pleasure and empowerment: The Reading Agency, June 2015. Prieiga internetu:

<<https://readingagency.org.uk/news/The%20Impact%20of%20Reading%20for%20Pleasure%20and%20Empowerment.pdf>>.

¹⁰ Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis: galutinė tyrimo ataskaita, 2017. Prieiga internetu: <<https://lrkm.lrv.lt/lt/teisine-informacija/tyrimai-ir-analizes/atlikti-tyrimai-analizes-galimybiu-studijos>>.

metais šiam tikslui skirta 2,1 mln. Eur. (vienam gyventojui teko 0,72 Eur; Europos Sąjungos šalių vidurkis – 1,22 Eur, Estijoje – 2,32 Eur). Norėdama pasiekti Europos Sąjungos šalių vidurkį, Lietuva turėtų beveik 2 kartus (lyginant su Estija – 3 kartus) padidinti valstybės finansavimą dokumentams viešosiose bibliotekose įsigyti.

12. Gyventojus, negalinčius skaityti įprasto spausdinto teksto dėl sensorinių (aklumo, silpnaregystės), fizinių funkcijų, raidos, kompleksinių ir kitų įgimtų ar įgytų sveikatos sutrikimų, naujausia literatūra aprūpina Lietuvos aklųjų biblioteka, kasmet išleidžianti daugiau kaip 400 pavadinimų garsinių knygų ir žurnalų, leidinių Brailio raštu ir DAISY formatu. 2017 m. atlikto tyrimo rezultatai rodo¹¹, kad 61 proc. respondentų patenkinti garsinių knygų pasiūla, bet pasigenda leidinių įvairovės (vaikų literatūros, klasikos, nuotykinės literatūros ir knygų laisvalaikiui) ir garsinių leidinių kokybės.

13. Ikimokyklinio ugdymo įstaigose nepakanka naujausios vaikų literatūros ir periodikos (savivaldybių viešųjų ir mokyklų bibliotekų ataskaitos rodo labai menką fondų komplektavimą ir naujosios literatūros trūkumą)¹². Ikimokyklinio ugdymo įstaigos, bibliotekos ir kitos skaitymo skatinimo organizacijos bendradarbiauja retai arba visai nebendradarbiauja, stokojama ir įvairesnio, tikslingesnio bei inovatyvesnio bendravimo su autoriais.

14. 2016 m. tarptautinio skaitymo gebėjimų tyrimo PIRLS (angl. *Progress in International Reading Literacy Study*) duomenimis, per 5 metus (2011–2016) Lietuvos ketvirtokų bendrieji skaitymo rezultatai smarkiai pagerėjo (22 taškais, skirtumas yra statistiškai reikšmingas), o informacinių teksto skaitymo pasiekimai pakilo labiau nei grožinių¹³. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad išliko didelis mergaičių ir berniukų skaitymo rezultatų atotrūkis – berniukų skaitymo gebėjimai menkesni nei mergaičių. Gerokai žemesni skaitymo gebėjimai mokinių iš skurdesnių šeimų, kaimo vietovėse, mokyklose lenkų mokomąja kalba.

15. Lietuvoje vis dar silpna tradicija skaityti šeimoje: 2015 m. VšĮ „Laikas skaityti“ užsakyto tyrimo „Lietuvių skaitymo įpročiai“ rezultatai rodo, kad lietuvių šeimose nesusiformavęs įprotis skaityti vaikams iki dvejų metų. Pastebima ir tai, kad šis amžius nelaikomas svarbiu skaitymo įgūdžiams formuoti – tik 27 proc. tėvų, auginančių 0–2 metų vaikus, skiria tam laiko (2014 m. – 33 proc.). Šeima yra ypač svarbus faktorius: nuolat JAV pediatrijos asociacijos atliekami tyrimai teigia, jog „pastovus skaitymas stimuliuoja vaiko smegenų vystymąsi ir stiprina tėvų ir vaikų ryšį kritiniu vaiko vystymosi momentu. Skaitymas ugdo kalbos, raštingumo ir socio-emocinius įgūdžius kurie svarbūs visam jo gyvenimui. (...) Skaitymas balsu yra vienas efektyviausių būdų plėsti vaiko žodyną ir suteikti raštingumo žinių, reikalingų mokyklai“¹⁴.

16. Didžiausias skaitytojams skirtas renginys Lietuvoje – tarptautinė Vilniaus knygų mugė – rodo domėjimąsi knygomis ir literatūra (2018 m. 67 000 lankytojų) bei dideles skaitymo plėtros galimybes. Organizuojant šį renginį siekiama sudaryti galimybes susipažinti su svarbiausiomis literatūros aktualijomis, paskatinti naudotis inovatyviomis bibliotekų ir muziejų paslaugomis, ugdyti vaikų ir jaunimo kultūrinę savimonę. Edukacinėje vaikams skirtoje studijoje „Tu gali sukurti knygą“ knygos meno dirbtuvėmis ir susitikimais su rašytojais bei iliustruotojais siekiama lavinti estetinį vaikų skonį ir ugdyti kūrybingumą. Nuo 2010 metų knygų mugės lankytojus skaičius nuolat auga – nuo 59 000 2010 m. iki 67 000 2018 metais. Ši mugė rodo dideles skaitymo plėtros galimybes, bet neparodo (ir nepasiekia) visų gyventojų (patiriančių socialinę atskirtį, vyresnio amžiaus žmonių, regionų gyventojų). 2017 m. atlikto „Gyventojų dalyvavimo kultūroje ir

¹¹ Lietuvos aklųjų bibliotekos vartotojams teikiamų paslaugų vertinimo tyrimas. Prieiga internetu: <http://www.labiblioteka.lt/public/PP_tyrimas_20180130pdf>.

¹² <https://www.lnb.lt/paslaugos/bibliotekoms/lietuvos-biblioteku-statistika/savivaldybiu-viesuju-biblioteku-ataskaitos>

¹³ Dukynaitė R., Skripkienė R. (2017). Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas PIRLS 2016: rezultatų pristatymas. Prieiga internetu: <http://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/1708_2758b9a5f6a80d015bc6e4c6afa2e230.pdf>.

Skripkienė R., Valavičienė N., Stundža M., Dukynaitė R. (2017). Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas PIRLS 2016. Ataskaita, 4 kl. Prieiga internetu:

<http://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/1708_a1cb042adcac9cd9caa165e3c3896206.pdf>.

¹⁴ <http://pediatrics.aappublications.org/content/pediatrics/early/2014/06/19/peds.2014-1384.full.pdf>.

pasitenkinimo kultūros paslaugomis“ tyrimo rezultatai rodo, kad knygų mugėse lankosi tik dešimtadalis Lietuvos gyventojų. Viena iš populiariausių skaitymo skatinimo iniciatyvų – „Metų knygos rinkimai“, kurią vykdo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas (2017 metų akcijoje – 20 000 dalyvių).

17. Pastaraisiais metais dėl informacinių technologijų stipriai pasikeitė aplinka, nulėmusi daugelio įpročių, tarp jų ir skaitymo, pokyčius: remiantis tarptautiniais tyrimais, skaitymo kiekybė ir jam skiriamas laikas nesumažėjo, tačiau kokybė iš esmės pasikeitė – nors skaitoma daug ir įvairiais formatais tekstų, tarp jų vis mažesnė dalis tenka vertingai ir susikaupti reikalaujančiai literatūrai¹⁵.

III SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

18. Programos tikslas – didinti įvairaus amžiaus skaitytojų skaičių kuriant kūrybingų, kritiškai mąstančių, pilietiškai atsakingų, išsilavinusių, atvirų pasauliui, pamatines vertybes gerbiančių piliečių visuomenę.

19. Programos uždaviniai:

19.1. kurti, modernizuoti, palaikyti skaitymą skatinančią aplinką ir užtikrinti jos prieinamumą;

19.2. ugdyti kultūros ir švietimo darbuotojų, kaip skaitymo skatinimo specialistų, įgūdžius ir kompetencijas;

19.3. stiprinti mokinių skaitymo gebėjimus pasitelkiant kūrybišką literatūros populiarinimą, modernias skaitymo strategijas;

19.4. formuoti teigiamą požiūrį į skaitymą, sutelkti knygos industrijos dalyvius diegiant skaitymo kultūrą.

IV SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

20. Numatomos šios programos įgyvendinimo priemonės:

20.1. viešinti geriausias išliekamąją meninę ir estetinę ir (ar) mokslinę vertę turinčias knygas, organizuoti knygų sklaidai skirtus renginius;

20.2. organizuoti veiklas, formuojančias teigiamą požiūrį į skaitymo vertę ir kultūrą, gerinančias skaitančio žmogaus ir/ar su literatūra ir skaitymu bei knygomis susijusių institucijų įvaizdį;

20.3. parengti ir įgyvendinti ankstyvojo skaitymo įgūdžius (šeima, ikimokyklinės įstaigos, biblioteka) lavinančias priemones;

20.4. parengti ir įgyvendinti projektus, skirtus neskaityantiems ir/ar mažai skaitantiems visuomenės nariams;

20.5. inicijuoti ir įgyvendinti kultūros ir švietimo darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programas;

20.6. stiprinti mokinių skaitymo gebėjimus pasitelkiant kūrybišką literatūros populiarinimą;

20.7. inicijuoti ir vykdyti 0–11 metų vaikų skaitymui skirtas veiklas;

20.8. analizuoti ir skleisti gerąsias bibliotekų veiklos patirtis.

¹⁵ Digital reading. Prieiga internetu: <
http://scholarworks.sjsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1067&context=slis_pub>.

V SKYRIUS PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI

21. Šios programos vertinimo kriterijai:
- 21.1. aukštesnė vieta pasaulio raštingiausių tautų reitingo skalėje¹⁶;
 - 21.2. geresni IEA PIRLS 2021 ketvirtokų, EBPO PISA 2021 penkiolikmečių ir EBPO PIAAC 16–65 metų asmenų skaitymo gebėjimų rezultatai;
 - 21.3. kultūros prieinamumo padidėjimas: įsitraukusių į kultūrinės veiklas, dalyvaujančių kultūros renginiuose, besilankančių viešosiose bibliotekose ir besinaudojančių jų paslaugomis, skaitančių knygas ir spaudą skaičius¹⁷;
 - 21.4. vienam gyventojui knygoms viešosiose bibliotekose skiriamų lėšų padidėjimas;
 - 21.5. naujų programų ir projektų, skirtų skaitymui skatinti, skaičius;
 - 21.6. Metų knygų rinkimų akcijos dalyvių skaičius;
 - 21.7. Vilniaus knygų mugės lankytojų skaičius.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Programa įgyvendinama pagal kultūros ministro ir švietimo ir mokslo ministro įsakymu tvirtinamą trimetį veiksmų planą, kuriame nurodoma uždaviniams įgyvendinti numatytos priemonės, atsakingi vykdytojai, veikloms skiriamos lėšos bei įgyvendinimo laikas.
23. Programos įgyvendinimą koordinuoja ir įgyvendinimo stebėseną atlieka Kultūros ministerija.
24. Pasibaigus metams kartu su metine veiklos ataskaita Kultūros ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei informaciją apie programos įgyvendinimą.
25. Programos uždavinių įgyvendinimas finansuojamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto atitinkamiems metams Kultūros ministerijai ir Švietimo ir mokslo ministerijai patvirtintų asignavimų.

¹⁶ Pasaulio raštingiausių tautų tyrimas (angl. *World's Most Literate Nations Study*, WMLN), atliktas Konektikuto universitete (JAV) atliktas remiantis 5 rodikliais: PIRLS tyrimų rezultatai, bibliotekų skaičius ir prieinamumas, spaudos skaitymas, kompiuterinis raštingumas. Lietuva šioje skalėje užima 31-ą vietą (Latvija, Estija, atitinkamai 9-ą ir 14-ą).

¹⁷ Tyrimas „Gyventojų dalyvavimas kultūroje ir pasitenkinimas kultūros paslaugomis“ atliekamas kas trejus metus. Pateikiamos 2017 m. atlikto tyrimo faktinės 2017 metų reikšmės bei prognozuojamos reikšmės 2020 metams.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos
Respublikos švietimo ir mokslo ministro
2018 m. spalio 19 įsakymu Nr. ĮV-746/V-834

SKAITYMO SKATINIMO PROGRAMOS 2019–2021 METŲ VEIKSMŲ PLANAS

Eil. Nr.	Uždavinio, priemonės pavadinimas	Vykdoma veikla	Atsakingi vykdytojai	Įgyvendinimo laikotarpis	Numatomos lėšos vieneriems metams, Eur
1.	Uždavinys – kurti, modernizuoti, palaikyti skaitymą skatinančią aplinką ir užtikrinti jos prieinamumą				
1.1.	Priemonė: Parengti ir įgyvendinti ankstyvojo skaitymo įgūdžius (šeima, ikimokyklinės įstaigos, biblioteka) lavinančias priemones	Parengti ir Vilniaus apskrityje įgyvendinti 0–2 metų kūdikiams skirto pilotinio skaitymo skatinimo projekto „Knygų startas“ veiklų modelį	Kultūros ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka Savivaldybių viešosios bibliotekos Lietuvos leidėjų asociacija	2019–2020	30 000
1.2.	Priemonė: Parengti ir įgyvendinti projektus, skirtus neskaitantiems ir (ar) mažai skaitantiems visuomenės nariams	Rengti akciją „Vasara su knyga“	Kultūros ministerija Apskričių viešosios bibliotekos	2019–2021	13 000
		Rengti akciją „Tėčiai skaito vaikams“	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka Savivaldybių viešosios bibliotekos	2019–2021	
		Rengti akciją „Pasakojame istorijas“ (angl. <i>Storytelling</i>)	Kultūros ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	2019–2021	2 000
		Organizuoti literatūrinius proto mūšius bibliotekose	Kultūros ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo	2019–2020	4 000

			biblioteka Savivaldybių viešosios bibliotekos		
2.	Uždavinys – ugdyti kultūros ir švietimo darbuotojų, kaip skaitymo skatinimo specialistų, įgūdžius ir kompetencijas				
2.1.	Priemonė: Inicijuoti ir įgyvendinti kvalifikacijos tobulinimo programas, skirtas kultūros ir švietimo darbuotojams, dirbantiems su skaitymo skatinimo programomis	Organizuoti mokymus, skirtus viešųjų bibliotekų darbuotojų kompetencijai skaitymo skatinimo srityje gerinti	Kultūros ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka Lietuvos apskričių bibliotekos	2019–2021	7 500
		Organizuoti mokymus, skirtus švietimo įstaigų ikimokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogams	Kultūros ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka Švietimo ir mokslo ministerija	2019–2021	3 000
2.2.	Priemonė: Analizuoti ir skleisti gerąsias bibliotekų veiklos patirtis	Parengti ir išleisti metodinių leidinių, skirtų bibliotekų darbuotojų kompetencijai gerinti	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	2019–2021	
3.	Uždavinys – stiprinti mokinių skaitymo gebėjimus pasitelkiant kūrybišką literatūros populiarinimą, modernias skaitymo strategijas				
3.1.	Priemonė: Inicijuoti ir vykdyti 0–11 metų vaikų skaitymui skatinti skirtas veiklas	Rengti akcijas vaikų darželiuose ir mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas „Mano bibliotekėlė“	Švietimo ir mokslo ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	2019–2021	
3.2.	Priemonė: Stiprinti mokinių skaitymo gebėjimus pasitelkiant kūrybišką literatūros populiarinimą	Organizuoti renginius, populiarinančius skaitymą ir modernias skaitymo strategijas	Švietimo ir mokslo ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	2019–2021	
4.	Uždavinys – formuoti teigiamą požiūrį į skaitymą, sutelkti knygos industrijos dalyvius diegiant skaitymo kultūrą				

4.1.	Priemonė: Viešinti geriausias išliekamąją meninę ir estetinę ir (ar) mokslinę vertę turinčias knygas	Rengti „Metų knygos“ rinkimų akciją	Kultūros ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	2019–2021	17 000
		Skelbti publikacijas apie knygas ir skaitymą spaudoje ir internetinėse svetainėse	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	2019–2021	
		Rengti knygų pristatymus ir susitikimus su autoriais bei iliustruotojais savivaldybių viešosiose bibliotekose	Savivaldybių viešosios bibliotekos	2019–2021	
		Kasmet skirti 100 bazinių socialinių išmokų dydžio vaikų literatūros premiją už vaikų literatūros ir skaitymo populiarinimą	Švietimo ir mokslo ministerija	2019–2021	5 000
4.2.	Priemonė: Organizuoti veiklas, formuojančias teigiamą požiūrį į skaitymo vertę ir kultūrą, gerinančias skaitančio žmogaus ir (ar) su literatūra ir skaitymu bei knygomis susijusių institucijų įvaizdį	Surengti vaikų literatūrai skirtą tarptautinę konferenciją	Kultūros ministerija Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyrius	2019	8 500